

Kempenhaeghe

Epilepsiecentrum
Sterkselseweg 65
5591 VE Heeze
040-2279022

Presentatie:
Frans Palmen
Epilepsieverpleegkundige

Kempenhaeghe
Sterkselseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Wat is epilepsie:

Verschijselen die optreden
bij plotseling overmatige
ontlading van de hersenen

1 op de 150 mensen heeft epilepsie
minder dan 1 %

Verstandelijk handicap 22 % kans
Ernstige verstandelijke handicap 50%

Kempenhaeghe
Sterkselsweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Onderverdelingen:

Partiele epilepsie

Beginnend vanuit een plek

Gegeneraliseerde epilepsie

Beginnend vanuit de hele
hersenen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Partieel eenvoudige epilepsie

- Motorische uiting:
- Schokken ongecontroleerde bewegingen.
- Sensibele uitingen
Warmte sensatie, tintelingen

Bewustzijn is altijd helder

- Zintuigelijke uitingen:
Lichtflitsen, geluid, reuk
smaaksensaties.

Kempenhaeghe
Sterkselseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

60 % van alle epilepsie =
partieel complex.

- Voelt aanval vaak aankomen
- Automatismen zoals wrijven,
slikken, friemelen, dwalen.

Bewustzijn is verlaagd

- Rode of bleke gelaatskleur.
smakende geluiden
enkele maal uitkleedgedrag

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Eerste hulp bij partiele aanvallen

- Blijf rustig
- Blijf erbij, houdt in de gaten en let op motorische onrust

Bewegingen niet tegenhouden
maar zo nodig in goede banen
leiden.
Zo nodig geruststellen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

40 % van alle epilepsie is
gegeneraliseerd.

Tonische-Clonische aanval

Algehele bewusteloosheid

verkramping van spieren,
schokken, speekselvloed en
tongbeet, rode/blauwe gelaatskleur
soms snurkende ademhaling en
incontinentie

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Absense

Bewustzijn is verlaagd

Plots stoppen van activiteit
Staren
Eindigt meestal plots
Duur enkele seconde tot ½ min

Kempenhaeghe
Sterkselsweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Myoclonische aanval

Bewustzijn is niet of kortdurend verlaagd

schokken in beide armen en/of
benen.
schokken in andere spiergroepen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Atone aanval

Bewustzijn is verlaagd

Verslapping van spieren
soms over gehele lichaam
Duur is kort
Vaak forse verwondingen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Eerste hulp bij Tonisch-clonische aanval

- Blijf rustig
- Stop NIETS in de mond
- Voorkom dat X zich bezeert
- Houd ademhalingsweg vrij
- Houd hoofd iets op zij

- Zonodig knellende kleding losmaken
- Stabiele zijligging na aanval
- Bij status arts waarschuwen
- Geruststellen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Extra aandacht naar aanval

post-ictaal grote verschillen

- Vermoeidheid slaperig (uren soms dagen)
- Direct hersteld, fit en helder
- Soms geïrriteerd agressief gedrag

verlaagd bewustzijn:

- Niet adequaat reageren
- Gedesoriënteerd zijn
- Dwalen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

aandachtspunten bij observatie:

Voor de aanval

- Provocerende factoren
- Voelde hij de aanval aankomen?
- Kon je de aanval zien aankomen?

Tijdens de aanval

- Hoe was het begin?
- Hoe was het verloop?

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Na de aanval

- Hoelang duurde het?
- Hoe het bewustzijn?
- Verwondingen of incontinentie
- Tijdens slaap of waak

Behandeling epilepsie

Medicatie

Uitlokkende factoren bestrijden
Aanpassing levenswijze

Ketogeen dieet
Nervus vagus-stimulatie
Operaties

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Medicatie

- Dagelijks op vaste tijden innemen
- Medicatie vergeten de zelfde dag inhalen, of overleg arts als dit niet kan
- Overleg arts bij opbouw/afbouw

LET OP invloed van andere medicatie op de anti-epileptica

- Bij toename aanvallen, of last van bijwerkingen medicatie bloedspiegel
- Andere klachten
bloed urine controle

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Bijwerking medicatie

- Slaperigheid
- Wankel lopen
- Toe/afname eetlust
- Tandvlees zwellingen
- Dubbel zien
- Leverfunctie stoornissen

- Overprikkelbaarheid
- Duizeligheid
- Misselijkheid
- Overmatige speekselvloed
- Verminderde bloedaanmaak
- Gedragsstoornis bij kinderen

Kempenhaeghe
Sterkselsweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Bekende oorzaken:

- Zuurstof tekort voor/tijdens geboorte
- Hersenvliesontsteking
- Hersentumor
- Hersenbloeding
- Trauma
- Vergiftiging

Onbekende oorzaken:

- Erfelijkheid, aanleg
- Leeftijdsgebonden
- Chemische veranderingen in de hersenen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Provocerende factoren:

- Ziekte
- Stress
- Onjuiste medicatie innamen
- Hormoon schommelingen
- Alcohol en drugs

- Vermoeidheid
- Ongeregeld leven
- Lichamelijke inspanning/ontspanning
- Sociale factoren

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Gevolgen van epilepsie:

- Leven met verwondingen
- Leven met beperkingen
- Leven in onzekerheid
- Leven met overbezorgdheid
- Leven met minderwaardigheidsgevoel

Heb respect voor angst en verdriet

Sociaal en emotionele gevolgen:

- Achterdocht
- Lichaam is onbetrouwbaar
- Sociaal isolement
- Je ervaart epilepsie door de ogen van een ander

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Extra aandacht bij epilepsie

- Niet alleen laten zwemmen of baden
- Autorijden
- Sporten met verhoogd risico zoals bergbeklimmen, surfen, vliegen
- Gevaar bij hoogte en diepte

Veiligheid van de omgeving

- Scherpe randen en kanten
- Stoelen met leuning
- Vloeren en wanden
- Onbreekbare koffie- thee kannen
- Speciale luchtdoorlatende kussens
- Helm op maat bij val-aanvallen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Niet epileptische aanvallen

Lichamelijke oorzaak:

- Mogelijk hartfalen
- Hyperventilatie
- Te laag glucose gehalte

Emotionele oorzaken:

- Stress
- Vraag om hulp
- Ziekte winst
- Excuus hebben voor falen

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Diagnostiek epilepsie

- Opnemen van anamnese
- Lichamelijk onderzoek
- EEG
- Laboratorium onderzoek
- Neuro-psychologisch onderzoek
- Radiologisch onderzoek

Verwijzing naar Kempenhaeghe

- Direct door huisarts
- Specialist ziekenhuis
- Maatschappelijk werker

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Nuttige adressen

Nationaal epilepsie fonds (NEF)

De molen 35

Houten

tel. 030-6344063

Epilepsie vereniging Nederland (EVN)

Postbus 8105

6710 AC Ede

tel. 0318-672772

Kempenhaeghe
Sterkselsseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl

Bedankt voor uw aandacht

Voor voorlichtingen over
epilepsie zowel algemeen als
individueel.

Voorlichtingen op maat en op locatie

Neem contact op met

Frans Palmen

Epilepsie verpleegkundige

Kempenhaeghe

tel. 040-2279022

Kempenhaeghe
Sterkselseweg 65
Postbus 61
5590 AB HEEZE
tel: (040) 227 90 22
fax: (040) 226 49 24
www.kempenhaeghe.nl